

commiffione diocelani vñ alteri⁹ q̄ poffit dare Epi
aũt in oib⁹ poffunt dare omiffiõem et comutare &
difpẽfare nifi i voto caſtitatis et religionis ⁊ trib⁹
votis pegnarõis ſc̄z Jerofolomitan ad ſanctũ iaco
bum et ad limina apłon. pe. et pau. in q̄bus papa
ſolus vñ ſumm⁹ penitentiarius difpẽſat vñ omutat

**De Tertio p̄cepto ſc̄z meĩto vt diem
ſabati ſanctifices Capitulum .xv.**

Sc̄ primo interrogādus. Si
recogitauit tria bñficia ſcili
cet creatõis hoĩs et totius
m̄di p̄t̄ hoĩem. Redẽptiõis
hũane et gloriſicatiõis. vt p
talẽ memoriã caueat a peti
tis et ſanctificet diẽ i exer
cicijs ſpũalib⁹. Si dieb⁹ fe
ſtiuis ſe opofuit ⁊ ornauit p̄cioſis veſtibus ⁊ alijs
ornaĩtia ad pompã et vanã gloriã ſue ad placen
dum aliorũ aſpectib⁹ vt deſideretur. Si diebus fe
ſtiuis acceſſit vel ad eccleſiam vel ad alia ſpecta
cula cõpta et ornata ad captẽdas animas vt inui
cem ſe oculis concupifcant. ſicut frequẽter mulie
res faciũt qđ eſt mortale. Si vero in eccl̄ijs & alijs
locis ſacris hm̄oi fiãt. duplex cauſat⁹ ſacrilegiũ ſc̄z
loci et t̄pis ſc̄ti vltra principale p̄c̄m. Si hijs die
bus coriſauit vane cãtauit. man⁹ vñ alia mēbra cū
alio libidinoſe tãgendo et vana ihoneſta et ad ma
lum incitantia verba loquẽdo. vt vidlicz puoce⁹ cō
cupiſcentia in eorũ vnde qñq; etiã op⁹ ſequi⁹ qđ
totum eſt mortale. Si hijs diebus luxurie vacauit

qz si ext mrimoniū fuit duplex pām omisit. In tali
b9 em dieb9 etiā mrimonialit diūcti ab illo ope se
abstinerē decet. Si stans in mortali die dñico non
p̄trit9 fuit de illo aliud in currit mortale. Si sona-
tor musicon. istrum̄ton. his dieb9 cā fuit vanita-
tis sonādo videlicet corā vanis p̄sonis. vt sic fierent
vaniores qz mortalit̄ peccauit z grauius. qz cā fuit
p̄cti mortale alion. Si m̄r ornata i fenestra se po-
suit vt a trāseūtib9 ispiceret9 mortalit̄ peccauit. et
grauit9 his dieb9 q̄ alijs. Si oculos suos vāis aspe-
ctibus impleuit. et si hac de cā h̄m̄nde circuiuit qz
mortale est. Si in ebrietatib9 et amestatioib9 vaca-
uit. vel in tabernis z ludis blasphemijs se occupa-
uit vt alion. vt talia et similia facerent causa fuit
qđ mortale est. Si tardauit vsqz ad sero āte festū
vt vsqz ad manifesti ad se radē faciendū. vt ma-
gis polit9 compareat aspectibus mulier9. Si his
diebus ociose vixit. vagando videlicet p plateas
et p̄cos siue ludēdo aut murmuratōibus vacando
et ociosis verbis et h̄m̄i Si his diebus laborauit
aut exercuit aliqđ opus māuale ex causas necessi-
tatis qz mortaliter peccauit maxime si aliquo nota
bili spacio h̄m̄i laborib9 istetit si vero momenta
nee vt p aliq̄ t̄pis pūcta id fieret non itm̄ pecca-
ret. Si autē fiat ex necessitate qz scz aliter n̄ posset
h̄e victū z necessaria p sustentatōe vite sue l̄ alio-
rum suon. vt si timetur hostes vel veniūt munda-
tōes aq̄. aut alia sibi p̄cula qz tunc licet remo-
uere sup̄pellectilia et cetera bona ne p̄dentur. sine
peccato. Et nota qđ debēt festa fuari et festiuari
a vesp̄ra vsqz ad vesp̄rā. di. iij. p̄nūciā. Hic etiā

requirit magna discretio in consulendo si in dictis
diebus fecit aliquid mercatum quia generaliter loquen-
do nullo modo licet his diebus mercatum facere quis
spaliter aliqui persone excusentur propter aliquam necessi-
tatem magnam. Si vendidit vel emit his diebus
aliqua propter eam que sunt domesticabilia que etiam
si venderetur vel emerentur ante diem festum illud propter
corruptores quam incurrerent suari non possent ut sunt
carnes cocte. dapes et olera. lac et fructus aliqui etiam
hominum quia mortaliter peccavit. In estate tam quicquid
propter plura festa antiqua carnes crude et similia
ad usum necessaria vendi et emi possunt absque pec-
cato. Si homini aliquod mandavit filiis suis discipulis
servis vel laborantibus facere sine necessitate. pecca-
vit mortaliter ipse mandans similiter et exequens.
Si tamen mandans vel magister vel patronus non habet ne-
cessitatem sed ipse servus discipulus vel laborans habet ne-
cessitatem. quia aliter vivere non posset et sic non obe-
dit mandati sibi ne homini opus faciat his diebus
sed laborat pro aliquo tempore in exercitio artis illius et
aliud exercitium facere nescit videtur excusari. Nam si
in obsequium pauperum personarum ecclesiarum paupercula-
rum aliquid laborare licet diebus festis secundum
quod doctores dicunt. quare non magis talis ratione sue
sustentationis in necessitate aliquid laborare pos-
set. Tutius tamen est aliam artem eligere qua se me-
lius sustentare posset. Si in his diebus pro se vel pro
alio placitavit nisi forte in causa miserationum personarum
Si in dictis diebus iuramentum prestitit vel exegit. nisi pro
pace vel fide vel obedientia vel fama quia alias non li-
ceret. Si talibus diebus aliquem ad mortem vel ad pe-

*de laboribus
et de peccatis*

nam iudicauit. qđ non licet. **S**i macellarius in die
festo carnes crudas vendidit quia nec vendē nec
emere licet nisi qñ in estate plura festa continua oc
currunt tunc em licet si alias obſuari non poſſet
vt ſupra. Licet etiam macellarios vñ alios carnes
in die feſto coquere et pparare vt illas tunc ven
dat ſi prius non poterat pparare aut pparatas ſu
uare. **S**i tabernarius his diebus tabernā añ hōrā
tercian apuit vel ſi ibi tenuit his diebus inſtrum
ta ludendi vñ inde nō repulit ebrios. luſores. blaſ
phemos et hmōi. **S**i mercator his dieb⁹ ſuas mē
ciunculas vendidit ppe eccleſiā vbi fiſc⁹ occurrit
vel forte qđ peius eſt in eccleſia pphanando locuz
ſacrum **S**i his diebus attulit vel afferre fecit aut
mandauit cū beſtijs vel alijs pſalmas bladoꝝ vñ
alianꝝ rez quia tam precipiēs q̄ exequēs eſt i cul
pa mortali niſi in magna neceſſitate hoc fieret. **S**i
his diebus apuſſus ab officiali vel dño laborauit
quia tam precipiēs q̄ exequens mortaliter peccat
niſi ex neceſſitate guerre et hmōi hoc fieret qz tūc
ābo excuſantur. **S**i vero ſine iuſta neceſſitate in p
cipiente et non ſine iuſto metu i obediēte tūc obe
diens excuſatur ſed non p̄cipiēs. **S**i vectigal por
tauit his diebus merces aut pſonas aut elimēta
p loca longa ē tēpora qz quieſcē debet in feſto niſi
ex magna neceſſitate cogatur. **S**i viator vñ curſor
talibus diebus itinerauit. quia non debet niſi p̄t
magnā neceſſitatem. **S**i aromatorius ſeu apothē
carius his diebus tenuit apothecā apertam ē vñ
dit aliquid de apoteca niſi vrgēte neceſſitate inſir
monꝝ quibus aliter ſubuenire non poteſt. ſed tam
e iij

propter hoc non debet apertas apothecas tenere. Si barbitonsor de nocte festi vel de die artem suam exercuit. et sic causam prestitit lasciuie alicui qui ut politior appareat vult radi in mane festi quam quod mortale videtur. Si ferratores animalium talibus diebus laborauerunt. quia non licet nisi urgente magna necessitate eorum quibus seruiunt. Si sartor vel sutor vestimentorum. quia promisit quod implere non potest sine festi violatione. ut promissa seruaret. laborauit in nocte vel die festi vel alios fecit laborare. quia peccauit promittendo tali intentione et plus peccauit seruando taliter promissa. Item si mane festi totaliter se occupauit in induendo nouas vestes dimittendo missam vel predicationem propter hoc. Si molendinarius moluerit quod non debet. Si lanifex lauit lanam prope festum ex cupiditate prouidens ut in die festo illam extenderet ad solem quia non licet. Si extendit pannos in die festo in tiratorijs quia non licet. Si tintores lane et pannorum diebus festiuis maxime in tintura granati laborauerunt. quia non licet nisi timeret periculum magni damni in tali tintura. Item si tunc studuit in quantum potuit audire missam et dei verbum ut debet. Item si tunc quantum potuit prouidit ut festum celebraret et sanctificaret hominum opibus ut debet. Si mercator vel alius artifex in die vel in nocte festi cum suis consocijs aut laboratoribus aut agricolis fecit rationem quia non licet. Si illis diebus numerauit animalia ab animalibus et scripsit in quinterno mercantie. Si notarius illis diebus fecit instrumenta aliquorum contractuum quia

non licet nisi ex magna necessitate vel suadente pie-
 tate et pace et homini. Si scriptor in festo scripsit pro
 precio quod non licet nisi scholaribus tempore suorum hmo-
 nes aut lectiones annotare et similia prout dumodo
 sine precio fiat. Non etiam licet illis diebus minimis
 insistere prope scripture. Si scholaris in festo neglecta
 missa et alijs diuinis actibus disputationes suas
 ordinauit aut exercuit in mane sollemis diei quod non
 licet. Si consiliarius se aggregat consilio in mane diei
 festi omitta missa quod non licet nisi fieret ex magna
 necessitate aut pietate. Si in die festo adduxit opa-
 rios faciendum pactum cum eis quod non licet vel si de-
 tulit soluere solariu vel mercedem operarijs quod non
 debet seruare solutionem usque ad diem festum sed an-
 te vel post cum idigerint prestare. Cum leuitici xix scriptum
 est non morabitur opus mercenarij tui apud te usque ma-
 ne. Si in die festo suos additores requisit vel debita
 exegit quod non licet. Si scienter sibi parauit occasionem
 laborandi in die festo quod non licet. Si in die festo fecit
 rixa coronas aut similes vanitates quod non licet. Si vaca-
 uit piscatori. venatori. aucupatori aut alijs similibus. Si
 in ecclesia loquendo vel alium strepitum faciendo
 interrupit siue impediuit diuinum officium siue ver-
 bum dei. Si mulier in ecclesia velatum caput non
 habuit quia tenetur. Si non orauit mente attenda
 quia ad hoc conari debet ut in festis ad minus mens
 a terrenis sepata orationis tempore libere deum oret. Si
 diuino officio dum potuit non interfuit si diuinum offi-
 cium deuote et attente non audiuit cum reuerentia et hono-
 re. Si stans ad officium magis dilectat est voce cantu
 tum vel organorum sonum quam verbis et meditationibus

e iiii j

sacris. Si diebus festiuis verbū dei vel diuina offi-
cia cū tedio audiuit et n̄ libēter iterfuit. qz modū
cum sibi pfuit. Tēnet̄ em̄ q̄libz ch̄ristian⁹ missaz
integrā audire attēto et deuoto corde et cū euāge-
liū legitur pedestter stare et aduertē et cū iesu no-
mē noiat̄ genua flectē seu icliare. Si vidua tāq̄
desperata ex morte sui viri p̄ annū vlt̄ mēsem sine
missa i domo reclusa pmāsit qz mortaliē peccauit.
Si i die festo cōmunit i domo filias nobiles aut fili-
os l̄ etiā famulos seu famulas ppter quācūqz causaz
ne missam audierint qz a mortali culpa excusari nō
valēt si missam obmisit ex contemptu vel cupidie lu-
crādi vel itimerādi vlt̄ cā eūdi ad solacia l̄ cōiuiua
vlt̄ ex negligētia vel ex ignorātia crassa qz mortali-
ter peccauit toties q̄cties dimisit. Ex sibi cā si pbr
scienter dimisit missam p̄am p̄ peculiari ex d̄ ce.
miss. c. ij. Si vero simplex est psona et ex simplici-
tate hoc fecit excusari videt̄. Si in die festo audi-
uit missam i aliena prochia sine licētia sui pastoris
Dimittētes at̄ missam ppter infirmitatē vel ex tali
occupatione quam euitare non possunt neqz dimittē-
tere vt seruire infirmo. excubare i castris et simi-
lia que ex iusta causa pcedūt excusantur.
¶ Quēlle etiā que a pentibus dimittuntur. vidē-
tur excusari. non autem eūtes ad coreas vel vidue
que manent clausē in domo d̄ quibus supra. S. vij
ab hoc iam dicto.

De quarto p̄cepto scz habeas i hono-
re parētes ¶ Capitulum xvi.